

ESTEZET

L.Dz. 417/42

New York, dnia 20 ^{IV} marca 1942 r.

417

Szef Oddziału II. Szt. N.W.

/ przez Szefa Wydz. Wyw. /

W wykonaniu rozkazu - dep. L. 1875 z dnia 15 marca b.r. przedstawiam w załączeniu wykaz spraw Ekspozytury Estezet, co do których udzielił decyzji Pan Z-ca Szefa Szt. N.W. w czasie swego pobytu w Stanach Zjednoczonych.

SZEF EKSPOZYTURY:

/ Sadwik /

1 zał.

W Y K A Z

spraw Ekspozytury ESTEZET, co do których udzielił decyzji Z-ca Szefa Sztabu N.W., w czasie pobytu w Stanach Zjednoczonych.

Sprawa	Decyzja	Uwagi
STOSUNEK DO PŁK.DONOVANA	<p>Podtrzymywać kontakt i dostarczanie materiałów dla Biura Donovanana, przyczym należy wybrać dla niego materiały raczej charakteru politycznego, gospodarczego etc; Odnosnie spraw technicznych, które były do poruszenia u Donovanana /przedewszystkim sprawa wspólnych placówek, współpraca w Lizbonie i Tangerze / to p. płk. Mitkiewicz oświadczył mi, iż rozmowa z D. toczyła się na tematy ogólne i zasadnicze/ ja w spotkaniu udziału nie brałem/. Omówienie spraw technicznych p. płk. Mitkiewicz pozostawił mnie.</p>	<p>Ważniejszych spraw technicznych to tej pory omówić nie mogłem, bowiem płk. Donovan uległ wypadkowi samochodowemu i leży chory. Zgłosiłem tylko łącznikowi wnioski na piśmie. Prawdę powiedziawszy, nie spodziewam się zbyt wiele odnośnie rzeczywiście pozytywnego załatwienia spraw technicznych w Biurze D. ; spodziewam się więcej pomocy ze współpracy z Army Intelligence. O rezultatach zamelduję.</p>
STOSUNEK DO ARMY INTELLIGENCE	<p>Z-ca Szefa Szt. N.W. ustalili w ogólnych zarysach kontakt z Army Intelligence, a mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a/ kontakt będzie utrzymywany z płk:Guntherem. b/ Army Intelligence będą dostarczane przedewszystkim materiały wyw. z dziedziny wojsk. c/ Materiały nie będą miały cech zewnętrznych, któreby wskazywały na pochodzenie od nas. d/ Materiały będą opracowywane i dostarczane przezemnie, względnie za pośrednictwem Attachatu, jako materiały dostarczane przez Attachat /by nie zrazić Donovanana/. e/ Sprawa postawiona będzie najzupełniej na stopie poufnej i dyskrecjonalnej. 	<p>Pierwsze spotkanie z płk. Guntherem odbyło się w dniu 10.IV w mieszkaniu płk. Onacewicza, na którym wręczyłem pierwsze materiały i ustalono formy współpracy. Płk. Gunther przyrzekł wszelką pomoc, sam również należał na poufność sprawy. Materiały będą przechowywane u niego i on będzie je dalej przysyłał, jako materiały "z zupełnie pewnego źródła". O powyższem meldowałem depeszą L.391 z dnia 15.IV.42</p>

Sprawa	Decyzja	Uwagi
STOSUNEK DO F.B.I.	W sprawie stosunku do F.B.I. z którym współpracuje sporadycznie i z którym współpraca odnośnie Płdn. Ameryki nie ułożyła się tak jak się tego spodziewałem /patrz meldunek o współpracy z Amerykanami L. 414/42 /, p.płk. Mitkiewicz wydał polecenie kontynuowanie współpracy jak dotychczas.	Odnosnie Płdn. Ameryki spodziewam się nawiązać współpracę raczej z Army Intelligence, która przez swych Attache Wojsk. tam pracuje.
PRZEDSTAWICIELSTWO SPRAW WYWIADOWCZYCH NA OBIE AMERYKI.	Tak Naczelny Wódz, jak i Z-ca Szefa Szt. N.W. podkreślili wobec Ambasadora, iż ja jestem jedynym przedstawicielem wywiadu tutaj. Naczelny Wódz polecił Ambasadorowi podać to do wiadomości płk. Donovanu.	Ambasador powtórzył mi to zlecenie. W związku z możliwościami kontaktu ppłk. Illińskiego z Biurem Donovanu w sprawach anty-dywersji /patrz niżej / Ambasador ma wspomnieć o możliwościach kontaktu również ppłk. Illińskiego /tylko w sprawach anty-dywersji /.
SPRAWA ANTY-DYWERSJI	Na odjeźdźnym z Kanady Naczelny Wódz wydał pisemny rozkaz, by sprawy te z ramienia MSWewn. jak też i Z-cy Szefa Szt.N.W. prowadził ppłk. Illiński.	W sprawie tej składam osobny meldunek.
SPRAWA KONTAKTU PRZEDSTAWICIELI MSWEWN. Z BIUREM DONOVANA.	Naczelny Wódz wydał polecenie by radca Drohojowski zaprzestął współpracy z MSWewn. i przekazał wszelkie materiały do współpracy mjr. Dobrowolskiemu.	Radca Drohojowski złożył pisemne oświadczenie, iż z Donovanem nie współpracował i żadnych dokumentów w tej sprawie nie posiada. Odnosnie radcy Kuśnierza rozkaz jego osoby nie wymieniał. W sprawie tej złożył odrębny meldunek mjr. Dobrowolski.
SPRAWA PŁDN. AMERYKI.	Płk. Mitkiewicz polecił kontynuować rozbudowę sieci wywiadowczej nadal. Będzie ona bazowana początkowo na Attache wojskowych, z których jeden / Rio de Janeiro / już funkcjonuje, a Meksyk ma być zainstalowany. W Buenos Aires przewidywane jest ustawienie ppłk. Fabiszewskiego jako Attache Wojsk. Właściwą rob. techn. będą prowadzić ustawieni przy Attachatach of. wyw., pod pokrywką urzędników Attachatów.	W sprawie tej złożyłem już meldunek L.331/42 z dnia 1.IV.42. Ponadto przedstawię niebawem szczegółowe wnioski.

Sprawa	Decyzja	Uwagi
OSOBA PŁK. KOCA	Z-ca Szefa Szt. N.W. wydał pŁk.Kocowi osobiŝcie specjalne zadania.	W sprawie tej przedstawimy wraz z pŁk. Kocem szczegŁowe wnioŝki nielawem.
ŁACZNOŝ RADIOWA	PrzedstawiŁem pŁk. Mitkiewiczowi sprawę w tym sensie, iŝ ŝądanie uzyskania od Amerykanów bądŝ stacji radio, bądŝ czasu na ich stacji sŁ przedwczesne wobec sŁabego wyniku prób odbioru stacji Londyn, ktŁra jest za sŁaba na systematyczny dobry odbiŁr. RŁwnieŝ i próby odbioru na stacji radiowej Ambasady, robione przez Moschalewicza nie daŁy dotychczas dobrych wyników. PŁk. Mitkiewicz wydał decyzję, by wszczŁć tę kwestję u Amerykanów dopiero wtedy, gdy będziemy mieŁ ustalone warunki techniczne dobrego odbioru.	
SPRAWY WIZ.	PŁk. Mitkiewicz oŝwiadczyŁ mi, iŝ Ambasador przyrzekŁ mi zaŁatwienie wszelkich spraw wizowych, ktŁrych będe ŝadaŁ. Co do moŝliwoŝci uzyskania wiz wizytatorskich od Amerykanów, to one istniejŁ, jednakŝe przepisy obowiŁzujŁce w Stanach zmuszajŁ do zdeklarowania kaŝdego pracŁwnika, pobierajŁcego pobory od obcych rŁadŁw. Komplikuje to moŝliwoŝć zatrudnienia pracownika.	Niestety Ambasador w rozmowie ze mnŁ w dn. 10.IV oŝwiadczyŁ mi, ŝe nie przypomina sobie, by sprawa ta byŁa poruszana, zwŁaszczŁ, ŝe chodzi o wizy w tak duŝej iloŝci /Pilarski, Switkowski; Schmidt, Jędrzejewski, Czaykowski /. Niemniej przyrzekŁ w miarę swojej moŝliwoŝci zaŁatwiŁ mi wszelkie postawione przezemnie wnioŝki wizowe.
SPRAWA SPRZETU RADIOWEGO DLA BUDOWY STACJI.	Sprawa ta zasadniczo nie byŁa poruszana. Myŝlę, ŝe rozwiŁe jŁ wnioŝek Military Intelligence Service, o ktŁrym depeŝowaliŝmy z mjr. Dobrowskim / depeŝa z Attachatu z dnia 18.IV.1942 /;	

Sprawa	Decyzja	Uwagi
MATERIAŁ WYWIADOWCZY OD AMERYKANÓW.	Przedstawikem pżk. Mitkiewiczowi, iż nie uważam za pożądane i wartościowe dla nas żądanie od Amerykanów wzajemności materiałów, które i tak nie są jeszcze pełnowartościowe. Mogło by to zepsuć nam współpracę. Raczej żądać pomocy technicznej w Europie. Pżk. Mitkiewicz podzielił mój pogląd i wydał decyzję by nie żądać wzajemności.	
WYDZIELENIE BIURA PROF. Jędrzejewskiego.	Z-ca Szefa Szt.N.W. wydał w tej sprawie specjalną instrukcję, którą przedstawikem za L. 311/42 z dnia 20 marca 1942 r.	
PRZYDZIAŁ MJR. JEDRZEJEWSKIEGO	Z-ca Szefa Szt.N.W. wydał decyzję pozytywną.	Proszę o przyśpieszenie przydziału.
PRZYDZIAŁ POR. CZAYKOWSKIEGO.	Naczelny Wódz podpisał w Kanadzie przydział por. Czaykowskiego do "Estezet" o czym meldowałem depeszą L.390/42 z dnia 15.IV.1942 r.	Zamelduje się około 15 maja b.r.
SPRAWA PILARSKIEGO.	Decyzja zakatwiona pozytywnie	Ambasada zwróciła się do Pośelstwa w Lizbonie o dane personalne Pilarzkiego.
SPRAWA RTM. HAMULINSKIEGO.	Z-ca Szefa Szt.N.W. polecił zatrzymać go na dalsze trzy miesiące tytułem próby.	Meldowałem o powyższym za L. 331/42 z dnia 1.IVbr Fabiszewski zawiadomiony.
SPRAWA PACIORKOWSKIEGO I GOLEDZINOWSKIEGO.	Z-ca Szefa Szt.N.W. Polecił niedezauwożać ich wobec Amerykanów i Anglików. Fabiszewski niech utrzymuje z P. stosunki poprawne.	Fabiszewski powiadomiony.
SPRAWA PUBLIKACJI LISTU RAJCHMANA W OSIE.	Z-ca Szefa Szt.N.W. polecił: a/ oświadczyć wobec Rajchmana /o ile będzie interweniował/ desinteressment nasze w tej sprawie, gdyż nic z tym O.II nie miało do czynienia. b/ Dopuszczenie do publikacji wyjątków z listów.	Szczegóły w liście służbowym do mjr. Żychonia.

Sprawa	Decyzja	Uwagi
ROZSZERZENIE WŁASCIWOSCI "ES- TEZET" NA KANADĘ	m Z-ca Szefa Szt.N.W. wydał decyzję pozytywną.	W tej sprawie meldowa- łem depeszą L.344/42 oraz pismem L.389/42 z dnia 15.IV.1942 r.
SPRAWY PODWYŻEK	Na mój wniosek w sprawie podwyżek Z-ca Szefa Sztabu N.W. zdecydował podwyżki personelowi cywilnemu 10 % od 1 marca b.r., co do dalszych podwyżek przed- stawić odpowiedni wniosek.	Wniosek patrz depesza L.418/42.
OPRACOWANIA ZLE- CONE PRZEZ PŁK. MITKIEWICZA.	Płk. Mitkiewicz zlecił mi opracowanie niektórych zagadnień dotyczących tutejszych poglądów na sprawę europejską i Polskę, oraz sytuacji elementów obcoję- zycznych w St. Zjednoczonych.	Opracowanie te p.t. 1/ "Poglądy sprawy Zjedno- czonych na sprawę europej- skie" 2/ "Poglądy społeczeństwa amerykańskiego na Polskę" 3/ "Zaniechanie Polonii amerykańskiej w kształto- waniu opinii o Polsce" 4/ "Sytuacja elementu nie- mieckiego w St.Zjednoczo- nych w chwili obecnej" 5/ "Sytuacja emigracji au- stryjackiej w St. Zjedno- czonych w chwili obecnej" 6/ "Sytuacja Ukraińców w St. Zjednoczonych" 7/ "Sytuacja polityczna emigracji rosyjskiej w St.Zjednoczonych" 8/ "Sytuacja Litewska" - zostały przedsta- wione za L.302/42 z dnia 30 marca 1942 r.
USTANOWIENIE PLACOWKI W SAN FRANCISCO / w związku z zain- stalowaniem tam Konsulatu /.	P.płk.Mitkiewicz wydał decy- zję negatywną.	